

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ»

**ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

14 травня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК 37.013

П24

*Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»*

(протокол № 2 від 28 квітня 2026 р.)

Редакційна колегія:

1. Задорожна Л. К. — ректор Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат філософських наук
2. Ягоднікова В. В. — проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор
3. Сараєва І. В. — проректор з науково-педагогічної та методичної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат історичних наук
4. Кузнєцова О. В. — кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціокультурної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
5. Кузнєцова Н. В. — завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
6. Онищук С. О. — кандидат педагогічних наук, заступник завідувача кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
7. Шатайло Н. В. — кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
8. Гриньова М. В. — доктор філософії за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки», завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (14 травня 2026 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. — Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2026. 435 с.

ISBN

У збірнику презентовано матеріали, статті, доповіді, тези учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики; відображають інноваційні підходи та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в умовах воєнного стану; досліджують виклики, що постають перед педагогами та менеджерами освіти в реаліях сьогодення.

Видання актуальне для керівників закладів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників, шкільних психологічних служб, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться проблемами педагогіки і освіти.

ISBN

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2026

Evaluation. 2025. Vol. 87. Article 101528. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2025.101528>

Tetyana Lukina

*Doctor of Science in Public Administration, Professor,
Chief Scientific Researcher of the Department of Monitoring and Quality
Evaluation of General Secondary Education,
Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of
Ukraine,
Kyiv, Ukraine*

A CULTURE OF USING EDUCATIONAL QUALITY MONITORING DATA IN TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Keywords: culture of data use, educational quality monitoring, data literacy, teacher, professional development.

Мацука Вікторія Миколаївна,

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та
фінансів Маріупольського державного університету,
м. Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0002-0953-8769>
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=2tgkk8AAAAJ>

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ МОДЕЛЕЙ

Ключові слова: менеджмент, якість, освіта, моделі, управління.

Менеджмент якості освіти в сучасних умовах набуває ключового значення у зв'язку з глобалізаційними процесами, цифровою трансформацією та зростанням конкуренції між освітніми системами. Якість освіти більше не розглядається виключно як відповідність стандартам, а трактується як комплексна характеристика, що включає результати навчання, рівень розвитку особистості, здатність до адаптації та задоволення потреб усіх учасників освітнього процесу. У цьому контексті особливої актуальності набуває порівняльний аналіз міжнародних моделей менеджменту якості освіти, який дозволяє виявити ефективні управлінські підходи та визначити можливості їх адаптації в Україні [1; 2].

Сучасне розуміння менеджменту якості освіти базується на принципах орієнтації на результати навчання, безперервного вдосконалення, прозорості, підзвітності та залучення всіх стейкхолдерів. Важливим чинником розвитку є інтеграція освітніх систем у глобальний простір, зокрема в межах Bologna Process, який сформував спільні підходи до забезпечення якості освіти в європейських країнах. У рамках цього процесу особлива увага приділяється

внутрішнім системам забезпечення якості, зовнішній акредитації та формуванню культури якості на рівні освітніх інституцій.

Європейська модель менеджменту якості освіти характеризується поєднанням автономії закладів освіти та відповідальності перед суспільством. Вона орієнтована не лише на контроль результатів, але й на створення умов для розвитку особистості, формування компетентностей і цінностей. Значну роль відіграють внутрішні системи оцінювання якості, які включають моніторинг освітніх результатів, опитування студентів і викладачів, а також механізми самооцінювання. Показовим є досвід європейських країн, зокрема Німеччини, де університети активно використовують внутрішні інструменти контролю якості у поєднанні із зовнішньою акредитацією освітніх програм. Це дозволяє забезпечити гнучкість освітніх програм і їх відповідність потребам ринку праці. Інший показовий кейс демонструє Фінляндія, де система забезпечення якості базується на довірі до викладачів і високому рівні їх професійної підготовки. Тут контроль якості трансформується у культуру відповідальності, а основним інструментом виступає самооцінювання та професійна рефлексія [4].

На відміну від європейського підходу, система менеджменту якості освіти у США значною мірою базується на ринкових механізмах і конкуренції. Важливу роль відіграють незалежні акредитаційні організації, рейтинги університетів та показники ефективності діяльності освітніх закладів. Американська модель орієнтована на вимірюваність результатів і практичну ефективність освіти, зокрема через оцінювання рівня працевлаштування випускників, їх кар'єрного зростання та задоволеності освітнім процесом. У провідних університетах активно використовуються інструменти аналітики даних, що дозволяє здійснювати управління на основі доказів [5]. Наприклад, університети елітного рівня відстежують освітні траєкторії випускників і використовують ці дані для вдосконалення навчальних програм. У сегменті community colleges широко застосовується data-driven management, коли рішення приймаються на основі аналізу успішності студентів, рівня відсіву та інших показників. Це забезпечує високу адаптивність системи до змін у соціально-економічному середовищі.

Азійська модель менеджменту якості освіти, представлена такими країнами, як Японія, Південна Корея та Сінгапур, відзначається високим рівнем централізації та стратегічного управління [6]. Держава відіграє провідну роль у визначенні стандартів якості, контролі освітніх результатів та формуванні освітньої політики. Значна увага приділяється академічним досягненням, дисципліні та системності навчання. Водночас ці країни активно впроваджують інновації та модернізують підходи до навчання. Яскравим прикладом є Сінгапур, де реалізується концепція «Teach Less, Learn More», спрямована на розвиток критичного мислення та самостійності учнів. У цій системі велике значення має

підготовка вчителів, їх постійний професійний розвиток та оцінювання ефективності їх діяльності [7]. У Південній Кореї, незважаючи на високий рівень академічних результатів, держава поступово реформує систему освіти, прагнучи зменшити надмірний тиск на учнів і сприяти розвитку творчості [8].

Порівняльний аналіз зазначених моделей свідчить про наявність різних підходів до забезпечення якості освіти. Європейська модель акцентує увагу на формуванні культури якості та розвитку особистості, американська — на ефективності, конкуренції та вимірюваності результатів, тоді як азійська — на централізованому управлінні, дисципліні та стратегічному плануванні. Кожна з цих моделей має свої переваги та обмеження, що визначаються історичними, культурними та соціально-економічними особливостями розвитку відповідних країн [4].

Для України, яка перебуває у стані трансформації освітньої системи та інтеграції у європейський освітній простір, доцільним є використання комбінованого підходу до менеджменту якості освіти. Важливо поєднувати європейські принципи автономії та академічної доброчесності, американські інструменти оцінювання ефективності та аналітики, а також азійський досвід стратегічного планування і державної підтримки освіти. Особливого значення набуває формування культури якості, яка передбачає не лише формальне дотримання стандартів, а й внутрішню мотивацію до постійного вдосконалення [3].

Таким чином, ефективний менеджмент якості освіти в сучасних умовах має базуватися на інтеграції кращих міжнародних практик з урахуванням національних особливостей. Це дозволить забезпечити конкурентоспроможність освітньої системи, підвищити якість підготовки фахівців та сприяти всебічному розвитку особистості.

Список використаних джерел

1. Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності сучасного університету : кол. моногр./ за науковою ред. К.В. Балабанова. Маріуполь : МДУ, 2017. 430 с.
2. Мацука В.М. Світові тренди в лідерстві. *Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 14–19 лютого 2024 року). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 615–620. URL: <https://surl.li/tumuyr> (дата звернення: 17.04.2026).
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти : Офіційний сайт. URL: <https://naga.gov.ua> (дата звернення: 17.04.2026).
4. European Education Area. Quality education and training for all. URL: <https://education.ec.europa.eu/> (дата звернення: 17.04.2026).
5. Fostering educational excellence and ensuring equal access. U.S. Department of Education. *Education in the United States*. URL: <https://www.ed.gov> (дата звернення: 17.04.2026).
6. Ministry of Education Japan. *Education Policies*. URL: <https://www.mext.go.jp> (дата звернення: 17.04.2026).
7. Ministry of Education Singapore. *Education System*. URL: <https://www.moe.gov.sg> (дата звернення: 17.04.2026).
8. Ministry of Education South Korea. *Education System*. URL: <https://english.moe.go.kr> (дата звернення: 17.04.2026).

Viktoriia Matsuka

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Finance, Mariupol State University
Kyiv, Ukraine*

**QUALITY MANAGEMENT IN EDUCATION: A
COMPARATIVE ANALYSIS OF INTERNATIONAL MODELS**

Keywords: management, quality, education, models, governance.

Мелешко Валентина Володимирівна,

*завідувач методичної лабораторії соціокультурної діяльності
кафедри філософії освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,
м. Одеса, Україна*

**ЗАКЛАД ОСВІТИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР ГРОМАДИ:
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ**

Ключові слова: громадсько-активна школа (ГАШ), соціокультурний центр, педагогіка партнерства, соціальна згуртованість

У сучасних умовах глобальних трансформацій та децентралізації управління в Україні, заклади освіти перестають бути виключно місцем надання академічних знань, перетворюючись на потужні соціокультурні центри територіальних громад. Це переосмислення ролі закладу освіти базується на розумінні того, що якісна освіта неможлива у відриві від соціального контексту, а розвиток громади безпосередньо залежить від інтелектуального та культурного потенціалу її мешканців. Концепція закладу освіти як соціокультурного центру передбачає створення відкритої соціально-педагогічної системи, де взаємодія між педагогічним колективом, учнями, батьками, владою та бізнесом стає основою для формування стійкої та прогресивної спільноти [7].

Трансформація закладу освіти в соціокультурний хаб спирається на інноваційну модель громадсько-активної школи (ГАШ), яка в українському освітньому просторі актуальною особливо сьогодні.

Громадсько-активна школа – це навчальний заклад, в якому велика увага приділяється налагодженню партнерських стосунків між закладом освіти та всіма ресурсами, що існують в громаді. В громадсько-активній школі значна увага приділяється освітнім, соціальним, оздоровчим послугам; розвитку молодіжного руху та залучення громадян; покращенню навчання учнів; зміцненню родини та відносин між мешканцями громади [6].